

Картографування колективних центрів розміщення ВПО в Україні

Станом на 28 квітня 2022

Огляд

З моменту ескалації збройного конфлікту 24 лютого 2022 мільйони людей по всій Україні змушені були залишити свої домівки. У зв'язку зі збільшенням числа внутрішньо переміщених осіб (ВПО) по всій країні були створені колективні центри. Постійне переміщення населення та мінливість переміщень ВПО стали серйозною проблемою для отримання своєчасних та точних даних про кількість, місцезнаходження та потреби ВПЛ, що перебувають у колективних центрах на території України, що знижує ефективність планування та реалізації гуманітарної допомоги. За даними Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій, станом на 31 березня у колективних центрах на території 18 областей перебувало близько 1 104 905 осіб. Проте це лише невелика частина від загальної кількості ВПО в Україні, оскільки в колективних центрах зазвичай розміщуються ВПО, позбавлені системи підтримки в районі переміщення, зазвичай у перші кілька днів або тижнів після переміщення.

REACH надає підтримку кластеру CCCM у картографуванні місць розташування колективних центрів та складанні їх списку по всій країні для налагодження регулярного моніторингу на рівні центрів. З початку кризи гуманітарними організаціями було визначено місцезнаходження 1427 об'єктів, головним чином за допомогою форм Кобо, заповнених на основі опитувань ключових інформантів (там, де це можливо) або на основі спостережень. Колективні центри, нанесені на карту, не відображають реальну картину розташування таких центрів по території України, і поточне охоплення залежить від присутності партнерів, які надають інформаційну підтримку, у відповідних населених пунктах. У даному інформаційному бюлетені узагальнена наявна інформація щодо вибірки центрів, за якими була доступна основна інформація про тип будівлі, його місткість та середню тривалість перебування в ньому ВПО.

Ключові висновки

Кількість колективних центрів, картографованих гуманітарними організаціями¹:

1427

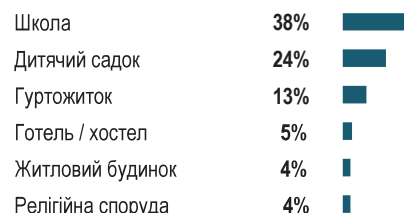
Кількість картографованих колективних центрів в межах області²:

Чернігівська	1	Кіровоградська	9	Сумська	1
Чернівецька	134	Київська	3	Тернопільська	154
Дніпропетровська	60	Львівська	326	Вінницька	67
Донецька	18	Миколаївська	1	Волинська	27
Івано-Франківська	9	Одеська	14	Закарпатська	464
Харківська	4	Полтавська	31	Запорізька	4
Хмельницька	45	Рівненська	51	Житомирська	4

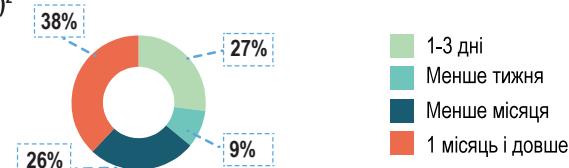
Тип власності колективних центрів:

Найбільш поширені типи будівель, в яких розташовуються колективні центри:

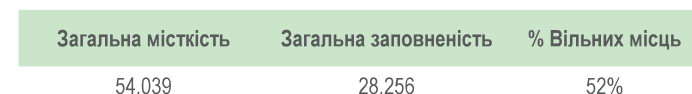

Середня тривалість перебування ВПО у колективному центрі (704 центри)²

53,027 осіб проживали в колективних центрах, згідно з інформацією станом на день збору даних (758 центрів)³

Загальна місткість та наявність вільних місць у колективних центрах, серед тих, які повідомили про свою місткість та заповненість станом на день збору даних (588 центрів)³

Карта 1: Картограма щільності колективних центрів в Україні на 100 км² станом на 28 квітня 2022 року*

* гексагональна сітка була створена випадковим чином і не збігається з жодними адміністративними або природними межами

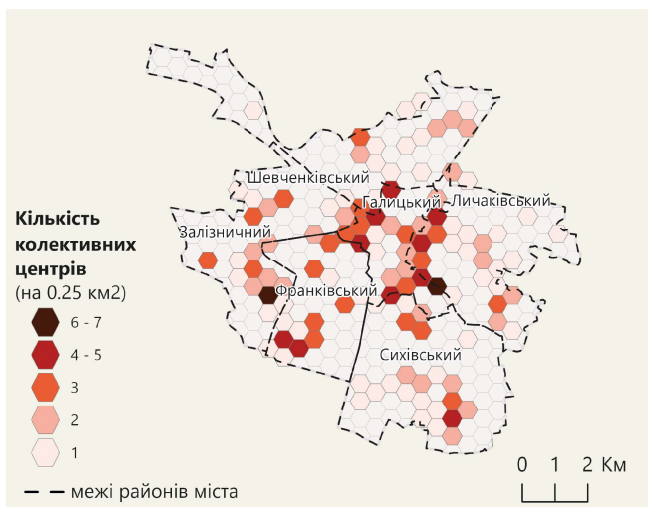
1. REACH допомагає кластеру CCCM у виявленні та видаленні дублюючих даних, однак деякі з них усе ще можуть бути відображені у наведених цифрах. Також можливо, що нещодавно отримані дані стосовно центрів ще не відображені у картограмах.

2. Дані про основні характеристики центрів були доступні тільки для їх вибірки і тому не відображають ситуацію у всіх 1427 центрах, нанесених на карту. REACH наразі працює над додаванням відсутньої інформації.

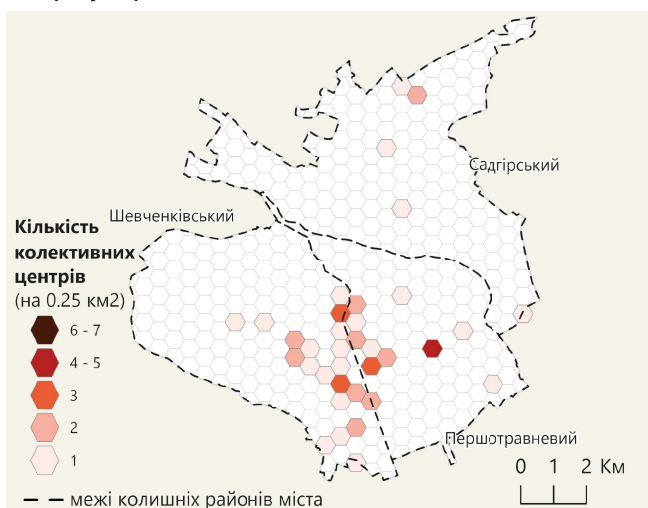
3. Дані представляють рівень заповненості колективних центрів на день збору даних, однак ситуація постійно змінюється, а рівень заповненості коливається щодня.

Щільність розташування центрів у містах

Карта 2: Картограма щільності розташування колективних центрів у Львові на 0.25 км²

Карта 3: Картограма щільності розташування колективних центрів у Чернівцях на 0.25 км²

Найбільша частка нанесених на карту колективних центрів знаходиться у західній Україні – у Закарпатській, Львівській, Тернопільській, Чернівецькій областях (Карта 1). Однак ця мапа відображає також і ті регіони, де більша кількість партнерів CCCM зосередили роботу з картографування, і наразі ведеться робота з картографування колективних центрів в інших регіонах. Підвищена щільність нанесених на карту центрів спостерігається у великих містах. Зокрема, у **Львові** існує кілька кластерів колективних центрів, розташованих у різних районах міста (Карта 2). У **Чернівцях** найбільша кількість центрів знаходиться у районі студентських гуртожитків та історичного центру міста (Карта 3).

Інформація про колективні центри

Тип будівель, що використовується в якості колективних центрів

На підставі наявних даних щодо центрів, які були нанесені на карту партнерами з гуманітарної діяльності та надані кластеру CCCM, колективні центри були створені як у приватних, так і в громадських будівлях, зокрема, у школах, гуртожитках та дитячих садках. Серед інших типів будівель, перепрофільованих під колективні центри, є адміністративні будівлі, лікувально-оздоровчі заклади, релігійні споруди, спортзали/ спортивні центри та житлові будинки.

Управління колективними центрами

Управління центрами, створеними на базі державної чи комунальної власності, зазвичай здійснюється органами місцевого самоврядування чи його представниками. Якщо центр було створено на базі комунальної власності, то найчастіше ним управляють співробітники комунального підприємства. Управління приватними центрами здійснюється через приватні структури чи місцеві організації.

Тривалість перебування

За наявними даними⁴, 38% центрів повідомили, що люди залишаються в колективних центрах у середньому протягом 1 місяця або більше, а 62% нанесених на карту центрів повідомили про приблизну тривалість перебування до місяця. Для кращого розуміння того, які об'єкти можуть стати колективними центрами (об'єктами, призначеними для більш тривалого проживання), потрібні подальші дослідження. Навчальні заклади, перепрофільовані під колективні центри, зазвичай є місяцями короткострокового перебування (від 1 до 3 днів або до тижня). У транзитних центрах люди перебувають в середньому від 1 до 5 днів, перш ніж переїхати до орендованих квартир або до родичів/друзів.

Площа та місткість

Загальна місткість колективних центрів, нанесених на карту гуманітарними організаціями-партнерами, становить 54 039 осіб⁵. За даними, отриманими станом на день збору даних, заповненість центрів становить 52 % (поточна заповненість відносно максимальної місткості). Проте ситуація постійно змінюється, і відсоток заповненості коливається щодня. Дане картографування не містить вичерпних даних, оскільки на карту необхідно нанести ще не одну сотню колективних центрів, особливо в тих районах, де відсутня присутність CCCM. Окрім наявних колективних центрів, інші освітні заклади готові виступати в якості таких центрів та повідомляють про готовність за запитом в місцевій владі розміщувати нових ВПО у разі їх великого напливу.

Пріоритетні потреби ВПО

Найчастіше зазначені пріоритети, за даними КІ:

- **Непродовольчі товари** (кип'ятильники, ковдри, рушники, покривала, постільна білизна, подушки, наволочки, матраци, електрочайники, тарілки, вилки, ложки, ножі, чашки).
- **Предмети гігієни та засоби для прибирання** (пральні машини, шампунь, мило, гель для душу, зубна паста та щітка, менструальні прокладки та тампони, підгузки).
- **Продукти харчування** (м'ясні та рибні консерви, чайні пакетики та кава, макарони, локшина, рис, печиво, сік, продукти дитячого харчування, бутильована вода).

Серед інших потреб зазначались **медичні товари та обладнання**, а також **наявність інформації щодо можливостей працевлаштування**.

Координація проведення досліджень на рівні центрів

У зв'язку з постійним переміщенням населення та мінливістю переміщень ВПО своєчасне отримання точних даних про кількість, місцезнаходження та потреби ВПО у колективних центрах на території України є суттєвою проблемою. Узгодження методологій збору даних та координація діяльності з моніторингу колективних центрів в Україні є ключовим пріоритетом, оскільки зібрана інформація сприятиме підвищенню ефективності роботи CCCM з аналізу потреб та тенденцій у колективних центрах на різних рівнях управління та скороченню кількості опитувань, які проводяться у кожному окремо взятому центрі.

⁴ Дані про основні характеристики центрів були доступні тільки для їх вибірки і тому не відображають ситуацію у всіх 1427 центрах, нанесених на карту. REACH наразі працює над додаванням відсутньої інформації.
⁵ Як уже зазначалося раніше, ймовірно велика кількість об'єктів ще не нанесена на карту, особливо в тих районах, де відсутня присутність CCCM, у сільській місцевості або у важкодоступних районах.